

Răspunsurile Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER) la Raportul special al Curții de Conturi Europene (CCE): Integrarea pieței interne a energiei electrice

1. Răspunsul ACER pe scurt

ACER este de acord cu observația generală a Curții potrivit căreia o piață internă a energiei pe deplin integrată a devenit și mai urgentă din cauza crizei energetice și a costului vieții cu care se confruntă în prezent cetățenii UE.

Raportul de audit al Curții este publicat într-o perioadă mult mai sensibilă în ceea ce privește beneficiile și implicațiile integrării pieței energiei electrice în UE. Este o dezbatere serioasă, care prezintă riscuri de posibilă fragmentare a pieței energiei electrice în viitor. Prin urmare, este chiar mai important decât de obicei ca raportul să fie precis și judicios.

Punctul de vedere al ACER în ceea ce privește principalele observații ale Curții cu privire la integrarea pieței energiei electrice.

- ACER ar fi dorit o imagine de ansamblu mai echilibrată a eforturilor și realizărilor uriașe realizate în ceea ce privește integrarea piețelor naționale ale energiei electrice.
- Sistemul energetic european este cel mai integrat din lume, aducând beneficii semnificative cetățenilor și întreprinderilor europene. Pe baza unui scenariu fără comerț transfrontalier în 2021, ACER estimează că aceste beneficii se ridică la aproximativ 34 de miliarde EUR pe an¹, favorizând comerțul transfrontalier între statele membre și îmbunătățind reziliența și securitatea aprovizionării statelor membre².
- Succesul înregistrat de Europa în ceea ce privește integrarea sistemului de energie electrică este rezultatul eforturilor multor actori³, iar ACER ar fi dorit recunoașterea acestei complexități și a acestui efort.
- ACER ar fi dorit să fie recunoscute o serie de realizări esențiale din perioada 2015-2021, care concretizează beneficiile proiectului de integrare a pieței europene a energiei electrice. Printre acestea se numără crearea (în 2018) a unei platforme unice de alocare care alocă dreptul de a utiliza capacitățile de transport disponibile pe termen lung și scurt la toate frontierele interne ale UE, cuplarea unică a piețelor intrazilnice europene în 15 țări (2018) și lansarea, în ultimii doi, a platformelor de echilibrare europene, a căror dezvoltare va contribui la creșterea securității aprovizionării și va permite participarea pe această piață a unor noi actori (cum ar fi consumul dispecerizabil și sursele regenerabile de energie).

¹ Vezi rezumatul și punctul 38 din observațiile raportului Curții.

² Pentru detalii, vezi [ACER's Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design \(Evaluarea finală a ACER privind organizarea pieței angro de electricitate\)](#), aprilie 2022.

³ Acești actori sunt, printre alții, Comisia Europeană, statele membre, Parlamentul European, operatorii de rețea și de piață, comercianții, precum și ACER și autoritățile naționale de reglementare (ANR-uri).

ACER acceptă recomandările, cu excepția datei-țintă prevăzute la recomandarea 3. Agenția consideră că este dificil ca, până în 2025, care este termenul impus, să pună în aplicare pe deplin recomandarea referitoare la supravegherea pieței.

2. Observații generale ale ACER privind integrarea piețelor energiei electrice din UE

ACER ar fi dorit recunoașterea eforturilor uriașe și a realizărilor obținute în ceea ce privește integrarea piețelor naționale ale energiei electrice, care au stimulat comerțul transfrontalier în ultimul deceniu și au adus beneficii semnificative cetățenilor și întreprinderilor din UE. Rezultatul efectiv al acestor eforturi masive este că sistemul energetic european este cel mai integrat din lume. Pe baza unui scenariu fără comerț transfrontalier din 2021, ACER estimează că aceste beneficii se ridică la aproximativ 34 de miliarde EUR pe an⁴, favorizând comerțul transfrontalier între statele membre și îmbunătățind reziliența și securitatea aprovizionării statelor membre⁵.

Integrarea piețelor europene ale energiei electrice este încă în curs de desfășurare. ACER ar fi dorit să fie recunoscute o serie de realizări esențiale din perioada 2015-2021. Printre realizările care reprezintă etape decisive în perspectiva finalizării pieței interne a energiei electrice și care concretizează beneficiile acestui proiect european de integrare a pieței energiei electrice se numără:

- armonizarea progresivă a normelor privind drepturile de transport pe termen lung și crearea (în octombrie 2018) a unei platforme unice de alocare care să alocă dreptul de a utiliza capacitățile de transport disponibile pe termen lung și scurt la toate frontierele interne ale UE și susține proiectul privind cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare;
- lansarea (în iunie 2018) a cuplării unice a piețelor intrazilnice europene în 15 țări, care, după două etape de extindere, ar trebui să se încheie în curând cu a patra și ultima etapă (și anume, integrarea Greciei și a Slovaciei);
- lansarea, în ultimii doi ani, a platformelor europene de echilibrare, a căror dezvoltare va contribui la creșterea securității aprovizionării și va facilita participarea pe această piață a unor noi actori (cum ar fi consumul dispecerizabil și sursele regenerabile de energie);
- lansarea recentă (8 iunie 2022) a proiectului bazat pe fluxul pentru ziua următoare din regiunea centrală, care optimizează utilizarea capacităților interzonale existente în aproximativ jumătate din Europa (13 țări).

În plus, ACER subliniază că piața internă a energiei electrice din Europa:

- este cel mai solicitant proiect multinațional de integrare a energiei din lume, având în vedere obiectivul său ambițios și contextul care implică mai mulți actori;
- datorită succesului său, a făcut ca statele membre să gestioneze mai bine criza actuală a pieței energiei (reducerea volatilității prețurilor și o mai bună securitate a aprovizionării) și provocările viitoare;

⁴ Vezi rezumatul și punctul 38 din observațiile raportului Curtii.

⁵⁵ Pentru detalii, vezi [ACER's Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design \(Evaluarea finală a ACER privind organizarea pieței angro de electricitate\)](#), aprilie 2022.

- a facilitat o pondere mai mare a surselor regenerabile de energie în Europa, mai rapid, mai sigur și mai rentabil decât se preconizase inițial; și
- va fi esențială pentru securitatea aprovizionării mai multor state membre care depind în mare măsură de punerea la dispoziție a capacităților transfrontaliere pentru comercializare.

În acest proces complex de integrare a pieței, valoarea ACER constă nu numai în reunirea autorităților naționale de reglementare (ANR-uri), ci și în angrenarea tuturor părților implicate și în furnizarea de opinii cu privire la dificultățile pe termen scurt și lung. Pe lângă luarea unor decizii cu caracter obligatoriu și emiterea de recomandări pentru a consolida și mai mult funcționarea pieței interne a energiei electrice, aceste eforturi se referă și la inițiativa reușită a ACER de a institui o strategie de monitorizare incluzivă și eficace prin înființarea a patru comitete europene ale părților interesate, care să contribuie la monitorizarea progreselor înregistrate în procesul de punere în aplicare a codurilor de rețea – precum și la operarea și funcționarea proceselor și mecanismelor stabilite în conformitate cu codurile de rețea – la nivel local, regional și paneuropean, în conformitate cu [mandatul](#) comitetelor părților interesate.

3. *Observații specifice*

Observația VIII (rezumat)

Cu toate că apreciază orice sugestii de îmbunătățire în continuare a abordării sale în materie de monitorizare în viitor, ACER consideră că abordarea sa în materie de monitorizare a fost eficace în ceea ce privește sensibilizarea cu privire la aspectele-cheie în cauză privind punerea în aplicare sau neaplicarea codurilor de rețea și a orientărilor-cadru.

De asemenea,

- 1) În ultimii șapte ani (și anume, de la adoptarea codurilor de rețea și a orientărilor), toate structurile interne (grupuri operative, grupuri de lucru, Consiliul autorităților de reglementare) și externe ale ACER [comitetele europene ale părților interesate, grupuri de coordonare tripartită (CE-ACER-ENTSO-E), Grupul la nivel înalt de monitorizare a punerii în aplicare (CE-ACER-ENTSO-E), Forumul de la Florența al autorităților europene de reglementare în domeniul energiei electrice] au fost dedicate monitorizării progreselor și dificultăților legate de punerea în aplicare a codurilor de rețea și a orientărilor UE. ACER subliniază mai ales rolul și contribuția comitetelor europene ale părților interesate la menținerea unei presiuni constante asupra părților implicate și responsabile cu punerea în aplicare a codurilor de rețea și a orientărilor, fie că este vorba de operatori de sisteme de transport (OST), operatori ai pieței de energie electrică desemnați (OPEED), ANR-uri și, uneori, ACER și Comisia Europeană.
- 2) ACER face distincție între monitorizarea codurilor de rețea obligatorii la nivelul UE (în care ACER a depus un efort semnificativ pentru a raporta în mod consecvent, sistematic și cuprinzător cu privire la stadiul punerii lor în aplicare) și monitorizarea orientărilor (în care efortul a fost depus în principal pentru adoptarea la timp a termenelor, condițiilor și metodologiilor).

Disponând de această gamă largă de structuri interne și externe, Comisia Europeană, ANR-urile, statele membre și părțile interesate au fost bine informate cu privire la stadiul punerii în aplicare a fiecărui cod de rețea și a fiecărei orientări.

Observația 73

Părțile interesate au fost implicate activ în monitorizarea punerii în aplicare a codurilor de rețea și a orientărilor, în special prin intermediul celor patru comitete europene ale părților interesate (CES) înființate imediat după adoptarea orientărilor [vezi mandatul acestor CES și ordinea de zi, procesele-verbale și materialele acestor reuniuni de la înființarea lor pe site-ul oficial al comitetelor europene ale părților interesate [\[la adresawww.entsoe.eu\]](http://la.adresawww.entsoe.eu)].

ACER a dat curs recomandărilor formulate în prima sa linie directoare CACM⁶/orientare FCA⁷, iar în 2021 a formulat o recomandare pentru linia directoare CACM 2.0. În octombrie 2022, ACER a lansat un proces de consultare care ar trebui să ducă, în martie 2023, la o propunere de modificare a orientării privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung (FCA).

ACER nu a inclus linia directoare privind echilibrarea în primul raport de monitorizare a punerii în aplicare publicat în 2019, deoarece activitățile de punere în aplicare a liniei directoare privind echilibrarea s-au axat pe adoptarea în timp util a termenelor, condițiilor și metodologiilor, care, de obicei, preced punerea în aplicare a proiectelor.

Observația 84

Deși nu a prezentat niciun aviz oficial Comisiei Europene sau Parlamentului European în cadrul rapoartelor de monitorizare a pieței, ACER a făcut recomandări, prin diferite documente, autorităților naționale de reglementare, operatorilor de sisteme de transport și altor părți interesate. Iată câteva exemple:

- 1) o recomandare referitoare la metodologia comună de calcul al capacităților și la metodologia privind partajarea costurilor de redispecerizare sau de comercializare în contrapartidă în 2016;
- 2) o recomandare referitoare la punerea în aplicare a marjei minime puse la dispoziție pentru comerțul interzonal;
- 3) o recomandare referitoare la revizuirea liniilor directoare CACM.

Observația 130

ACER consideră că rezultatul activității sale de supraveghere este comparabil cu supravegherea realizată de persoane care efectuează tranzacții cu titlu profesional, precum și de autorități de reglementare din domeniul financiar. Numărul mic actual de decizii de asigurare a respectării legislației bazate pe evaluări preliminare ale ACER se referă la numărul mic de sesizări din partea ACER în termeni absoluți. În termeni relativi însă, sesizările ACER au crescut constant în ultimii 5 ani, de la 2,4 % la 8,8 % din totalul cazurilor raportate agenției. Principalele cauze sunt, în principal, lipsa de personal pentru activitățile de supraveghere, acoperirea incompletă a supravegherii pieței și perioada de pregătire a investigațiilor de către ANR-uri.

⁶ [Regulamentul \(UE\) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor \(CACM\)](#)

⁷ [Regulamentul \(UE\) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung \(FCA\)](#)

4. Răspunsurile ACER la recomandările Curții

ACER ia act de faptul că recomandările 1, 2, 5 și 7 se adresează Comisiei.

Recomandarea 3 – Consolidarea supravegherii de către ACER a integrității piețelor angro

ACER acceptă recomandarea, cu excepția datei-țintă pentru punerea în aplicare. Punerea în aplicare a acestei recomandări până în 2025 nu este posibilă în mod realist.

Începând din 2016, agenția a exprimat în mod constant în documentele sale de programare anuală că, având în vedere resursele disponibile, nu-și poate îndeplini în mod corespunzător obligațiile legale care îi revin în temeiul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul privind integritatea și transparența pieței angro de energie⁸. Serviciul de Audit Intern al Comisiei și Curtea Însăși au confirmat acest lucru.

Având în vedere avizul Comisiei Europene privind documentul de programare 2022-2024 al ACER și fișa legislativă și financiară, ACER a primit resurse financiare și umane suplimentare. Cu toate acestea, noile recrutări vor fi eşalonate până în 2027.

În ceea ce privește articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul privind integritatea și transparența pieței angro de energie, obiectivul ACER este, în prezent, de a lărgi mai întâi sfera de acoperire a supravegherii pieței prin dezvoltarea și consolidarea alertelor în următorii cinci ani. Pentru această activitate, ACER nu dispunea în trecut de resurse financiare suficiente și, prin urmare, trebuie să recupereze semnificativ. În al doilea rând, ACER recrutează suplimentar experți în domeniul supravegherii pieței pentru a face față numărului tot mai mare de „alerte declanșate” care trebuie evaluate manual de experți și pentru a lărgi sfera de acoperire a supravegherii. În al treilea rând, activitatea ACER de supraveghere a pieței este pusă în dificultate de evoluția piețelor angro din UE (de exemplu, SIDC, licitațiile intrazilnice și platforma de echilibrare a pieței din UE) și de posibila extindere a jurisdicției REMIT (de exemplu, regiunea Comunității Energiei se pregătește să introducă cuplarea piețelor). În al patrulea rând, Comisia Europeană a încredințat recent ACER sarcina de a elabora un indice de referință pentru GNL și (în funcție de discuțiile politice) i-ar putea încredința punerea în aplicare a unui „mecanism de corecție a pieței gazelor”. Aceste sarcini suplimentare ar putea încetini activitatea de punere în aplicare a acestei recomandări până în 2025.

Având în vedere cele de mai sus, ACER se străduiește să-și îndeplinească obligațiile legale în temeiul articolului 7 alineatul (1) din REMIT, prin integrarea treptată, până în 2027, a resurselor suplimentare necesare puse la dispoziție prin intermediul fișei legislative și financiare.

Recomandarea 4 – Accelerarea utilizării taxelor REMIT pentru a remedia deficiențele în ceea ce privește supravegherea pieței de către ACER

ACER acceptă recomandarea.

⁸ [Regulamentul \(UE\) nr. 1227/2011](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT)

Recomandarea 6 – Îmbunătățirea transparenței și a răspunderii de gestiune a ACER

ACER acceptă recomandarea.